

Жак
Дерида

Прогон*

Она што ми надоаѓа од поодамна, имено пишување, деконструкција, фалогоцентризам, итн., не може а да не произлегува од таа необична референција на некое друго место. Детството, другата страна на Медитеранот, француската култура, Европа со еден збор. Се работи за тоа да се размислува тргнувајќи од тоа преминување на границата. Другото место, дури и кога тоа е многу близу, секогаш е од другата страна на некоја граница. Но, во себеси, другото место го имаме во срцето. Го имаме во телото. А токму тоа значи другото место. Другото место овде. Ако другото место беше некаде другаде, тоа не би било друго место.

Пишувањето заврши. Пишувањето заврши. Тоа значи дека, во секој случај, штом постои запис, нужно постои и избор, а според тоа, бришење, цензура, исклучување; така, што и да кажам сега за пишувањето, за темата пишување, како што велите, со којашто се занимавам целиот мој живот повеќе од сè друго, ако може така да се каже, во секој случај откако пишувам, прашањето за пишувањето е она

* Текстот е наративен извадок од филмот на *Вирочем, Дерида* од Сафа Фати

Jacques
Derrida

Exile*

Ce qui vient à moi depuis longtemps, c'est le nom de l'écriture, de la déconstruction, du phallogocentrisme, etc., n'a pas pu ne pas procéder de cette étrange référence à un ailleurs. L'enfance, l'au-delà de la Méditerranée, la culture française, l'Europe finalement. Il s'agit de penser à partir de ce passage de la limite. L'ailleurs, même quand il est très près, c'est toujours l'au-delà d'une limite. Mais, en soi, on a l'ailleurs dans le cœur. On l'a dans le corps. Et c'est ça que veut dire l'ailleurs. L'ailleurs ici. Si l'ailleurs était ailleurs, ce ne serait pas un ailleurs.

L'écriture est finie. L'écriture est finie. Ça veut dire que, de toute façon, dès qu'il y a inscription, il y a nécessairement sélection, par conséquent, effacement, censure, exclusion ; et, quoi que je dise maintenant de l'écriture, de ce thème comme vous disiez de l'écriture qui m'a occupé de façon un peu privilégiée toute ma vie si on peut dire, en tout cas depuis que j'écris, c'est la question de l'écriture qui travaille ce que j'écris. Quoi

* Extrait narratif du film *D'ailleurs Derrida* par Safaa Fathy

што го работи тоа што јас го пишувам. Што и да кажам сега овде во толку кратко време и во овој малку чуден и вештачки декор, ќе биде селективно, конечно и според тоа, исто толку обележано од исклучивоста, од молкот, од не-реченото, колку и од она што ќе го речам.

Во овој миг, вие пишувате, односно запишувате слики што потоа, како што велите, ќе ги монтирате, ќе ги „издадете“, како што се вели во оваа земја, односно, ќе ги селектирате, исечете, залепите. Значи, во мигот, на многу вештачки начин, подготвуваме текст што вие ќе го напишете и потпишете и јас, јас сум тука еден вид материјал за вашето пишување. Тогаш, како материјал за пишување на овој филм, материјалот треба да зборува малку за пишувањето и за биографијата.

Секое пишување е изградено врз противставувања. Тоа постои, пишувањето, само таму каде што има противставеност, во најдоброто и во најлошото значење на зборот; и каде што противставеноста може да значи исто така потиснување и задушвање. Јас содржам, ограничувам, со самиот гест којшто ослободува. Значи, можам да ги ослободам непознатите или неповторливите сили на пишувањето, но дури и тоа ослободување е можно само таму каде што во истиот миг кога правите престап и ослободувате, градите брани, создавате противставување. Структури коишто ќе ја штитат можноста за престап. Во мигот кога, на непристоен начин, наведуваме да се прескокине една граница, да се прескокине една препрека, а во истиот миг гледаме како се создава друга. Да се чита, значи да се одгатне тоа. Да се одгатне, во најинвентивните пишувања, во најнепредвидливите настани на пишување; да се чита значи да се одгатне пресметувањето на заштита на

que je dise ici maintenant dans un temps si bref et dans ce décor un peu étrange et artificiel, ce sera sélectif, fini et par conséquent, autant marqué par l'exclusion, par le silence, par le non-dit, que par ce que je dirai.

Vous êtes en train, vous, d'écrire, c'est-à-dire d'inscrire des images que vous allez à votre tour comme on dit monter, 'éditer' comme on dit dans ce pays, c'est-à-dire, sélectionner, couper, coller. Donc on est en train, de façon très artificielle, de préparer un texte que vous allez vous écrire et signer et moi je suis là une espèce de matériau pour votre écriture. Alors comme matériau pour l'écriture de ce film, le matériau doit parler un peu de l'écriture, et de la biographie.

Toute écriture est construite sur des résistances. Elle n'existe, l'écriture, que là où il y a de la résistance, au meilleur et au pire sens du mot ; et où résistance peut signifier aussi refoulement et répression. Je contiens, je confine, par le geste même qui libère. Donc, je peux libérer des forces d'écriture inouïes ou inédites, mais même cette libération n'est possible que là où au moment où l'on transgresse et libère, on est en train de construire des digues, on est en train de construire des résistances. Des structures qui vont protéger la possibilité de la transgression. Au moment où, de façon indécente, on fait sauter une limite, on fait sauter une barrière, il y en a une autre qui est en train de se construire. Lire c'est déchiffrer ça. C'est déchiffrer, dans les écritures les plus inventives, dans les événements d'écriture les plus imprévisibles ; lire, c'est déchiffrer le calcul d'une protection de soi. Ce n'est pas forcément le je qui, consciemment, sait ce qu'il calcule. L'inconscient calcule, ça calcule. L'écriture calcule.

себеси. Тоа не е задолжително *јас* коешто, свесно, го знае она што го пресметува. Несвесното пресметува, *Шоа* пресметува. Пишувањето пресметува.

Јас, јас треба да речам, иако многу напишав и објавив, сè уште не успевам да се одбранам од еден вид напрасно смеење, или од срамежливост: „ама зошто пишуваш, изгледаш како да претпоставуваш дека тоа е интересно, го носиш тоа кај издавачот, пишуваш, значи сметаш дека речениците што ти пишуваш се интересни“. Тој гест е апсолутно срамен, на извесен начин. Фактот да се пишува не може да се оправда од таа гледна точка. Според тоа, бараме прошка, како и некој што се соблекол гол. „Еве, гледајте, изложувам“. Разбирливо, веднаш се бара простување. Простете ми што се правам интересен. Значи, штом пишувам, му се извинувам на другиот, па дури и на примателот, на примателката, за непристојноста што го сочинува пишувањето. Тоа е првата причина да се побара прошка.

Но, една друга причина, на некој начин структурна, фундаментална, којашто мене сè уште ме загрижува, сè уште ми создава многубројни грижи, се должи на структурата на ознаката и на јазикот. Штом оставам трага, ја бришам посебноста на примателот. Дури ако оставам некој таен збор, тајно напишан, којшто му вели некому: „Еве, те сакам. Тоа си ти. Овој збор ти е само тебе наменет“, знам дека, штом тоа ќе биде напишано и формулирано во еден јазик, преводлив јазик; штом трагата ќе биде одгатлива, таа ќе ја загуби единственоста на тој или на таа кому му е наменета. Со други зборови, штом пишувам, на некој начин го одрекувам или го повредувам идентитетот или единственоста на примателот. Не ѝ се обраќам повеќе на оваа или на онаа личност. Се обраќам на

Moi, je dois dire, bien que j'ai beaucoup écrit et publié, je n'arrive toujours pas à me défendre d'une espèce d'éclat de rire, ou de pudeur : «mais pourquoi tu écris, tu as l'air de supposer que c'est intéressant, tu apportes ça chez l'éditeur, tu écris donc tu penses que les phrases que tu fais sont intéressantes.» Et ce geste là est absolument obscène, d'une certaine manière. Le fait d'écrire est injustifiable de ce point de vue là. Donc, on demande pardon, comme quelqu'un qui se met à poil. «Voilà, regardez, j'expose.» Et naturellement, on demande pardon aussitôt. Pardonnez-moi de me faire l'intéressant. Donc, dès que j'écris, je m'excuse auprès de l'autre, et même du destinataire, de la destinataire, pour l'impudeur qu'il y a à écrire. C'est une première raison de demander pardon.

Mais une autre raison, structurelle en quelque sorte, fondamentale, qui moi, m'inquiète toujours, me donne toujours beaucoup de souci, et qui tient à la structure de la marque et du langage. Dès que je laisse une trace, j'efface la singularité du destinataire. Même si je laisse un mot secret, écrit en secret, disant à quelqu'un : «Voilà, je t'aime. C'est toi. Ce mot est destiné à toi uniquement», je sais que, dès que ce sera écrit, et formulé dans une langue, langue traduisible ; dès que la trace sera déchiffrable, elle perdra l'unicité du destinataire, ou de la destinataire. Autrement dit, dès que j'écris, je nie en quelque sorte, ou je blesse l'identité ou l'unicité du destinataire. Je ne m'adresse plus à telle ou telle personne. Je m'adresse à n'importe qui. Donc je suis tout le temps dans la trahison, l'écriture est une trahison de ce point de vue-là. Puisque

кој било. Значи, јас цело време чинам предавство, пишувањето е предавство од таа гледна точка. Бидејќи вршам предавство пишувајќи, вршам кривоклетство пишувајќи, па така не можам, а да не барам во истиот миг прошка за кривоклетството кое се состои во пишувањето, кое се состои во потпишувањето.

Превод од француски јазик: Зоран Јовановски

je trahis en écrivant, je parjure en écrivant, et bien je ne peux pas ne pas être en train de demander pardon pour le parjure qui consiste à écrire, qui consiste à signer.